

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 10-én és 25-én.

KIADJA A FÖLDMÍVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM.

Szerkeszti: MOLNÁR ISTVÁN,

kir. tanácsos, orsz. gyümölcsészeti ministeri biztos.

Előfizetési ára folyó évre ugy községeknek, mint magánosoknak egy forint, mely a lap kiadóhivatalának: Athenaeum r. társulatnak Budapestre (Ferenciek-tere 3. sz.) egyszerre küldendő be.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 33,881. sz. rendeletével e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A Vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministerium 20,899/1891. sz. a. az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

HIVATALOS RÉSZ.

Az orsz. gyümölcsészeti ministeri biztos 1187. sz. felhívása gyümölcsstermelőinkhez, a hamburgi kiállításra vonatkozólag.

A hamburgi kertészeti kiállításra vonatkozólag lapunk 11. számában megjelent közlemény kapcsán értesitem a t. gyümölcsstermelő közönséget, miszerint a hamburgi kertészeti kiállításon való részvétel tekintetében abban történt végleges megállapodás hogy a f. évi július 30-tól augusztus 3-ikáig tartandó kiállításon való részvétel az idő előrehaladt voltánál fogva elmarad és az most már kellő számu jelentkezés esetén az augusztus 27-től szeptember 5-éig tartandó őszi kiállításra, illetve a nagy gyümölcskiállításra szorítkozik, mely utóbbi kiállításnak időpontját a kiállítási bizottság utólag szeptember 24-től szeptember 30-áig terjedőleg állapította meg.

Darányi Ignác földmívelésügyi minister ur Ő Nagyméltósága gondoskodott arról, hogy a kiállításon való résztvevőknek a kiállítandó tárgyak bemutatása minél kevesebb költségbe kerüljön, amennyiben a kiállító bejelentett tárgyai után sem térdíjat, sem Budapestről Hamburgig szállítási díjat nem fizet; a kiállítási állványok és edényekről a rendezőség gondoskodik és a kiállító ezekért sem fizet sem tárlási, sem használati díjat, a kiállítónak tehát csakis a kiállítandó tárgyaknak gondos csomagolását kell eszközölnie és azokat Budapestre bérmentve küldenie.

Eltekintve attól, hogy a helyszínén szerzett tapasztalataim meggyőztek arról, hogy ezen kiállításokon megjelenő magyarországi gyümölcs kellő elismerésben részesítve, magának megfelelő tért fog hódítani; de az által is, hogy Hamburg az északi

országok gyűjtő-piacza, — ezen kiállításokon való részvétel igen alkalmas leend a gyümölcsértékesítés szempontjából hasznos összeköttetések létesítésére, a mi ez esetben annál biztosabbra vehető, mert az északi tartományokat gyümölcsessel ellátó Württembergnek majdnem összes gyümölcsstermését a jég elverte.

A kiállításon résztvevők ezeken kívül kiállított tárgyaik után megfelelő jutalomban is részesülhetnek, mert maga Hamburg városa 50000 márkányi összeget bocsátott a kiállítási bizottság rendelkezésére megfelelő jutalomdíjak kitűzése céljából.

A fentiekre való tekintettel hazafiui tisztelettel fölkérem saját érdekében a t. gyümölcsstermelő közönséget, hogy a kinek a jelzett időpontok között rendezendő kiállításon való bemutatásra alkalmas szép gyümölcse (őszi barack, szilva, szőlő, nyári és őszi körte, alma, dinnye, dió) avagy zöldségféleje (hagyma, torma, paprika) van, azt hozzám bejelenteni, illetve — a már készletben tartott bejelentési ivec megküldése végett — hozzám fordulni sziveskedjék.

A bejelentési határidő az augusztus 27-től szeptember 5-éig tartandó kiállításra nézve *augusztus 10-ike*; a szeptember 24-től szeptember 30-áig terjedő kiállításra nézve pedig *szeptember 5-ike*; továbbá az első kiállításra szánt tárgyak legkésőbb *augusztus 22-éig*, a második kiállításon bemutatandó tárgyak pedig legkésőbb *szeptember 19-éig* küldendőek Budapestre. Az ezen határidők letelte után érkező küldemények a kiállítások céljaira már nem lesznek felhasználhatók.

Hazafiui tisztelettel

Molnár István,
orsz. gyüm. min. biztos.

(Földmívelésügyi m. kir. ministerium.)

Köszönet nyilvánítás.

A földmivelésiügyi m. kir. minister Budapest székes főváros közönségének azon hazafias áldozatkészségeért, melynél fogva a budapesti kertészeti tanintézetnél létesített négy fővárosi ösztöndíjas helyet további 3 évre fentartotta, — Pozsony szab. kir. város közönségének pedig azon hazafias áldozatkészségeért, melynél fogva a nevezett tanintézetnél kilencz évre két ösztöndíjas helyet alapított — őszinte köszönetét fejezte ki.

A liverpooli főconsulatus jelentése július 1-éről.

Ezen kerületben az időjárás a gyümölcsfákra nézve néhány heves zivatart kivéve, melyek közben szokatlan nagyságu jég is esett, a mi itt-amott károkat is okozhatott — a legkedvezőbb volt. Ennélfogva a gyümölcsfák állapota az évszaknak megfelelő.

Ami a liverpooli gyümölcsvásárt illeti, úgy azon csaknem kizárólag a Portugaliából behozott friss almák láthatók és Californiából származó kisebb szállítmányok, a melyek azonban nem közvetlenül, hanem Londonon át érkeznek ide.

A portugali almák behozatala ez év június 8-ától számítva 20,810 ládat tett ki a múlt évi hasonló időszak 1,227 ládjával szemben.

A minőséget tekintve kétségtelen, hogy a Lissaboniak minősége ez évszakban kiválóan jó; az almák nagyok és szépen színezettek, csak hogy a vásárt nagyon is elárasztják, mely körülmény az árakat annyira leszoritja, hogy a szállítók aligha rá nem fizetnek.

A Port-almák is elég jól kelnek, de szintén csak alacsony jegyzések mellett.

Az árak a hó végével következőkép alakultak:

Lissabon félládánként 7 schil. 6 pence-től 12 sch. — pence-ig. Port egész ládánként 4 schil. 9 pence-től 7 sch. 6 pence-ig.

Az ország egyes vidékein nagyban termelésre ajánlható gyümölcsfajták.

(Vége.)

62. Zemplén vármegye területén.

Alma (főleg a megye északi részére): Angol téli arany Parmén, Baumann renet, Canadai renet, Casseli nagy renet, Karmeliták renetje Danzigi bordás, Gravensteini, Orleansi renet, Őszi kormos, Parker Peppinje, Pusztai sárga, Sóvári.

Körte (főleg a megye északi részére): Angoulémei hercegnő, Diel vajoncza, Erdei vajoncza, Hardempont téli vajoncza, Izambert, Josephine des Malines. Marianna hercegnő, Napoleon vajoncza, nyári Kálmán, Nemes Colmár, Téli esperes és Vilmoskörte.

Szilva: Besztercei (a megye északi részére). Ageni (a szőlők vidékére), Olasz kék, Beregi vörös, zöld Reine-Claude és Victoria.

Kajszinbaraczk a (szőlők vidékére): Arkansas, korai Alexander, korai Harper, Honeywell, Vezeler duránczija, Báró Dufour, Douéi szép, Lindley, Nagy mignonne, I. Lipót, Reine des vergers és Lord Palmerston.

Cseresznye és meggy: Májusi korai, Nagy hercegnő, Dönmissen sárga ropogós és Spanyol meggy.

Dió: Nagymihályi és Nagybányai félpuha héjú.

Mandola (a szőlők vidékére): Nagy keményhéjú édes és Princesse.

63. Zólyom vármegye területén.

(Lásd Liptó vármegye fajtáit.)

64. Fiume területére.

Cseresznye: Heinze koraija, Májusi korai, Korai coburgi.

Szilva: Biondeck korai, Tarka Perdrigon, Korai zöld Reine-Claude, Coës Golden Drop.

Kajszinbaraczk: Nancy, Precoce de Boulbon, Korai magyar.

Őszi baraczk és mandola: (Lásd Zala vármegye fajtáit).

Füge: Dalmatiai kicsiny, Madonna (= Clementina), Lipari óriási, Maltai nagy, Ischiai fekete (= Nero d'Ischia). Violette de la Frette, Negro largo.

Ezen jegyzékben több megye területére a — részben — kétséges értékű helyi fajták is dült betűkkel felvételtek a vidék gazdáinak kívánsága folytán azon okból, mert az illető helyi fajták biztosan és bőven teremnek. Ezek azonban csakis házi és helyi fogyasztásra lennének termelendők.

Eladásra nagyban csak azon fajták termelése ajánlatos, a melyek a szövegben rendes (tehát nem dült betűkkel) szedvék.

Egyes megyékre nézve aránylag sok fajta is vétetett fel egy-egy gyümölcsnemből a jegyzékbe; ez azonban nem azt jelenti, hogy e fajtákat valamennyit termeljük az illető megye területén; hanem

a termelő igyekezzék ezekből is csak 3—4 fajtát a nagyban termelésre kiválasztani.

A legfontosabb a fajták kevesbitése az almánál és körténél; már kevésbé fontos és többfajta termelhető a csontárgyümölcsökből.

Ez utóbbiaknál csak a szilvánál igyekezzünk 1—2 nagygyümölcsű fajtára szorítkozni különösen ott, hol a szilvát aszalás útján kívánjuk értékesíteni.

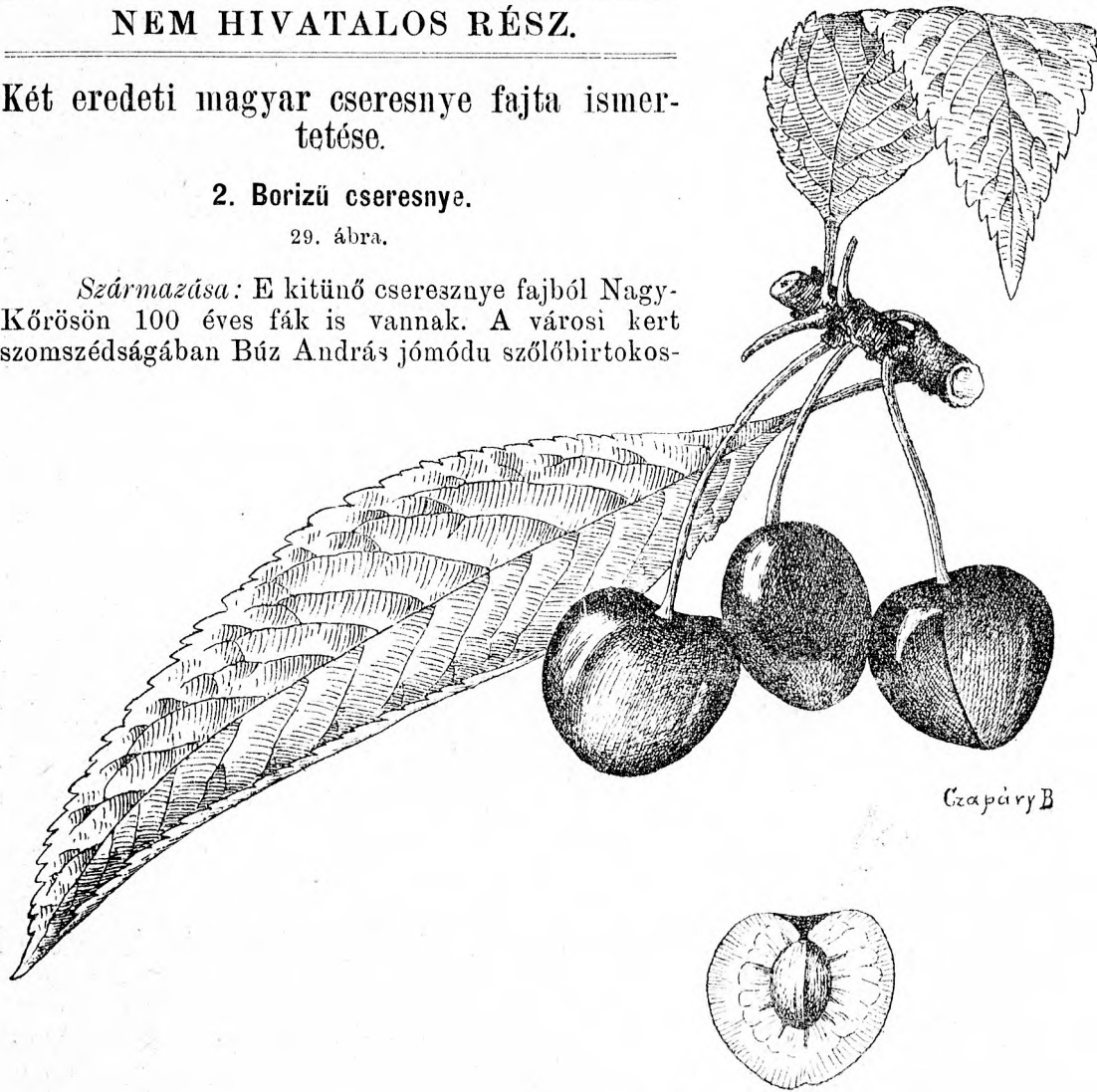
NEM HIVATALOS RÉSZ.

Két eredeti magyar cseresznye fajta ismertetése.

2. Borizü cseresznye.

29. ábra.

Származása: E kitünő cseresznye fajtából Nagy-Kőrösön 100 éves fák is vannak. A városi kert szomszédságában Búz András jó módu szőlőbirtokos-

29. ábra.

nak két nagy borizü cseresznyefája van, a mely fa egészséges korában, kedvező évben a tulajdonos állítása szerint, évenként 200 frt jövedelmet is adott.

Érésideje: A cseresznye érés 4—5-ik hetében, az az június második felében érik.

Minősége: Kitünőleg I. rendű csemege, kitünő piacos és befőzésre alkalmas gyümölcs.

Nagysága: A legnagyobb cseresznye fajták egyike.

Alakja: Tompa szivalakú.

Szine: Bizonytalan sárga, piros pettyekkel oly sűrűn behintett, hogy az alap szín tisztán alig itt-ott tűnik ki.

Husa: Fehéressárga tömött, ropogós.

Leve: kellemes borizü, melytől elnevezését is nyerte.

Magja: Középnagy, tojásdad.

Szára: Vékony és tág mélyedésben ülő.

Fája: Igen nagy, szép magas, terebélyes koronát képez. A faiskolában erős növést és rendszeren 2—3 év alatt erős magastörzsű fává képződik, mely a fa kifejlődése után, kedvező időjárás mellett elég bőven terem.

Vesszeje: Erős, hosszú, fele részben ezüstszerű

hártyával borítva alól sötétbarna, pettyekkel ritkán beszőrva.

Rügyei: Középnagyok, rövid és hasaskuposak, hegyesek és a vesszőtől elállóak, barnaszínűek.

Levelei: Nagyok vagy jókora nagyok elég vastag, és elég kemény szövetűek; széles tojásdadok, hirtelen elkeskenyedő, hosszú éles hegyben végződők, sötétzöldek, sűrűen és erősen erezett durva szövetűek és a szélen kettős fogakkal fűrészesek.

Hasonló nevei: Nincsenek.

Leirói: Tudtommal még senki sem irta le.

Észrevétel: E cseresznye fajta a legkitünőbb befőzniező cseresznyék közé tartozik és általános

elszaporításra érdemes. A nagykörösi piacon 5 kilós kosárját mindig szívesen fizetik 80 krtól egy forintig.

Ady Károly.

Adatok Amerika gyümölcstermeléséhez és kereskedéséhez.

(Vége.)

A világkereskedésben nagy és szép, tetszetős gyümölcsök kerestetnek, a jóság, a minőség, az mellékes; de hát fájdalom — a vásárlók nagy tömegének izlését nem lehet megváltoztatni; ezt a termelőnek is, a kereskedőnek is respectálni kell, különben nem tud boldogulni.

Hogy a termelők nagy tömege lelkiismeretesen követi a kereskedő utasításait és csak megválogatott, helyesen osztályozott gyümölcsöket rak a hordókba és a csomagolást különös gonddal végzi — azt az amerikai gyümölcstermelés után való óriási kereslet a legfényesebben igazolja, mert csak gondoljuk el évenként: 1 $\frac{1}{2}$ millió hordó gyümölcs talál vevőre Angolországban és panasz vajmi ritkán fordul elő; mert csak első osztályu megválogatott gyümölcs és jól elcsomagolva állja ki a szállítást. *Ha silány, vagy osztályozatlan és hozzá rosszul, felületesen elcsomagolt gyümölcsöt szállítanának: nem tarthatná fenn magát gyümölcskereskedésünk Angolországban három évig sem, nem hogy olyan óriási arányokat ölthetne, mint azt az utóbbi évek adatai elének tárják. Itt csakugyan áll az, hogy »a becsületesség kifizeti magát«.*

Nagyon érdekes a termelőkre nézve tudni, hogy az amerikai gyümölcs Anglia kikötőiben miképp árvereztetik el, miért is leirok itt a »The Organe Judd Farmer« után egy Liverpoolban történő ilyen gyümölcs »aukciót«. Az árucarnok belseje a vevők kényelmére ülésekkel van ellátva, mely félkörben lévén úgy, hogy a felfelé közeledő padosrok emelkedéssel birnak, hogy a hátsók is ép olyan jól lássák az árut, mint az első sorban ülők vagyis azt ami a középben történik. Ott ugyanis egy emelőkészülékkel a csarnok alatt levő pinczéből felemelvek két próba hordót amely »egy pártiból« vétetett. (Egy párti alatt 20 vagy kevesebb hordót értenek). Az egyik hordónak kinyitják a felső fenekét, a másikkal tartalmát meg kiöntik a vevők jelenlétében kosarakba, kiknek így alkalmuk van az áru minőségéről meggyőződni. Ezen eljárás, — melyről az amerikai termelők nemcsak értesítve vannak, hanem mindegyik a helyes csomagolásra is kitanított — évek óta fényesen bevált, minek folytán nagyon rosszul járna az, ki csalásra vetemednék, mi különben jóformán kivan zárva. Különben is a vevőnek jogában áll minden olyan hordót kifogásolni, amelyben a gyümölcsök nem szorosan állanak. Az olyan hordót ugyanis, amelyekben az almák gurulása hallható, ha a hordó erősen rázatik, 2—4 schillinggel olcsóbban vétetnek át, mint amennyi az aukciónál eléretett. Viszont a vevőktől is megkivánják, hogy az alkunál legalább husz hordót átvegyenek.

Egyike a legjelentősebb üzéreknak vagy alkuszoknak Liverpoolban Rudie Mac Fee, ki 14 segéddel intézi a nevezett csarnokban az aukciót, bámulatos pontossággal.

A legtöbb amerikai nagytermelő vagy kereskedő neve és lakhelye reá van égetve a hordókra, hozzá még becsületes, szolid eljárásukkal az angol üzleti világban kiváló nevet vívtak ki maguknak, úgy hogy a vevők által az ő árujuk nemcsak előnyben részesül, hanem rendszeren jó áron is szokott elkelní. Az ilyenek almái nem is kerülnek az árucarnokba, hanem — költségkimélys végett — a hajókról egyenesen a vevőkhöz szállítatnak.

Az amerikai almák eladására hetenkint három nap, nevezetesen hétfő, szerda és péntek van Liverpoolba kitűzve; a hajók megérkezését — a lehetőségig úgy osztják be, hogy a mondott napokon a kikötőben legyenek. Nem is ritka eset aztán, hogy az ügynök, megfelelő segédzemélyzettel, egy nap alatt 15000 hordó almát ad el, mi az üzlet nagyságát és gyors lebonyolítását eléggé jellemzi.

Az angol vevők által előnyben részesített almafajták a következők: *Baldwin, Ben Davis, Northern spy, Rhode-Islandi zöld, Aranyos Russet* (= Golden Russet = Bullok pepin) és *Warner király almája* (= King = Warner's King).

Eddig terjed ime Riechter W. A. érdekes közleménye, mely reánk nézve is sok megszívlelnivalót, sok elmélkedésre méltó anyagot és sok utmutatást foglal magában arra nézve, miképp irányítsuk gyümölcstermelésünket és gyümölcskereskedésünket, hogy a nagy világ piaczaról le ne szorítottassunk. De egyuttal megerősít bennünket közleménye abban a sokszor nyilvánított nézetünkben is: hogy *kellő szakértelemmel, kellő kitartással és az üzletben is feltétlen becsületességgel* eljárva: gyümölcstermelésünk hazánk nem egy vidékének válhatik folyton növekvő kincses forrásává.

Angyal Dezső.

Néhány adat Dél-Franciaország kertészeti és szőlészeti viszonyaihoz.*

... Ami a diszkertészetet illeti, e tekintetben Dél-Franciaország sokkal elmaradottabb az Északinál; mindazonáltal itt is sok érdekes dologra bukkan az ember. Annál fejlettebb a zöldségtermelés. Így p. o. Perpignan környékén márczius havában igen nagy szabad terület volt spárgával, articsokával, karfiollal, borsóval, burgonyával, salátával és hasonló zöldségfélékkel beültetve, mely termékek ugyanekkor kerültek már leszedés, csomagolás és szétküldés alá, ami a környék lakosságának oly gazdag jövedelmi forrását képezi, hogy nemcsak a megélhetését, de az általános jólétét is biztosítja. Jelenleg (junius

* Lapunk egyik francia barátja, ki mintegy 12 évig működött Budapest környékén, a múlt télen hazájába térvén vissza, ottani tapasztalataiból legutóbbi levelében több olyan érdekes dolgot közöl, melyek bizonyára olvasóinkat is fogják érdekelni. Kiválogatván a levél tartalmának közérdekű részeit, a következőkben adjuk annak fordítását. Szerk.

közepén) az érett paradicsom szállítása folyik e vidéken. Toulouseban, hol különösen néhány nagyobb faiskola és virágkertészet érdemel kiváló figyelmet, vendége voltam Simon Délaun híres chrysanthemum-tenyésztőnek, aki bemutatta azokat az újabb nagyvirágu, tarkán csikozott chrysanthemum-fajtáit, melyek legközelebb kerülnek forgalomba s melyek előreláthatólag valóságos kis forradalmat fognak előidézni a chrysanthemum-tenyésztők körében. Toulouse város kertjei, parkjai s különösen botanikus kertje igen szépek; a város főkertésze ottlétemkor bemutatta a növényházakat is, melyek rendkívül gazdagon vannak megtöltve sok ritka növénynyel s külsejükre nézve is, a vasszerkezet és építésmód tekintetében is igazán impozáns látványt nyújtanak. A pázsitterek hullámzatosan vannak elhelyezve s a virágok, valamint diszcserjék és coniferák csoportozata rendszerint kiemelkedő halmokon foglalván helyet, valóban gyönyörű képet mutatnak. A sziklacsoportozatok, helyenenti vízeseikkel és grottáikkal is igen sikerültek. A coniferák közül különösen a Wellingtonia, Cedrus deodora, libani, Thuya gigantea, Cupressus és a különféle Abiesek egyike-másika sokszor a 20 méternyi magasságot is elérik. A diszítésre szolgáló virágfajták nagyjában véve ugyanazok, mint Budapesten; elrendezésük s csoportosításuk ott is, itt is az illető kertész ízlésétől függ. Ugy a színek összeállítása, mint az ágyak alakját tekintve, az itteniek mi kifogásolni valót sem engednek.

Legjobban tetszettek nekem Dél-Francziaország szőlői, melyek mindenütt újra telepítvék.

Pamiers közelében — hol jelenleg tartózkodom — van egy alsóbbfoku szőlőszeti és kertészeti iskola, melynek igazgatójával már hosszú évek óta barátságban állok.

Az ezen iskolával kapcsolatos szőlő mintegy 200 hold kiterjedésű. A tőkék amerikai alanyra oltva s kifeszített huzalokon vízszintes füzérialakban vannak nevelve, melyeknek sortávolsága mintegy 175 cm. A fiatal tőkék 2—3, esetleg 4 éven keresztül a Guyot-féle mód szerint metszetnek s ha eléggé erőteljesek, egy erős szál vesszőnek lehajlítása útján képeztetik egyszerre a vízszintes füzér, melynek vesszői aztán évenként váltómetszéssel csapokra metszetnek. A termés igen dús szokott lenni s a fürtökkel gazdagon megrakott füzérek gyönyörű látványul szolgálnak. Az összes talajmunkák ökörfogatok segítségével történnek; csupán a tőkék körül növekedő gyom irtására használtatik kézierő. Az ökrök a pyrenneusi nagy fajtákból valók s az iskola növendékei által gondoztatnak.

A must- és borkezelés is mintaszerű ez intézetnél, melyről szinte közlök néhány adatot.

Szüret alkalmával a szőlőt a nálunk is használatos mezei vasutak segítségével szállítják közvetlenül a — mintegy 150 hl. ürtartalmu — hordókba.

E hordók akként vannak a pinczében elhelyezve, hogy a hordó tetején levő tágas nyílás fölött van a pincze mennyezetén is egy nyílás, melyen keresztül a waggonok tartalma közvetlenül a hordóba hull bele.

A bor igen jó és elég olcsó, amennyiben hektolitere 25 frc = 12 frt áron kerül forgalomba.

Ezen iskola tulajdonát képezi az igazgatónak, ki az évi fentartási költségek fedezésére állami segílyt kap évenként. Ő adja elő a szőlőművelést; az iskola főkertésze a haszonkertészet ágait, amelyek azonban ezen intézetben csak mellékes szerepet játszanak. Ezenkívül működik az intézetben egy tanár is, ki az elméleti tárgyakat, fizikát, kémiát stb. tanítja.

A szőlők — mint említém — gyönyörűek, de rendkívül sok dolgot is adnak, mert a szőlőnek minden elképzelhető ellensége: a phylloxera, oidium, peronospora, anthracnosis, black-rot stb. ellen egyformán s szakadatlanul kell védekezniök. Legveszedelmesebb azonban itt mégis a black-rot, mely ellen ha rövid idő alatt nem sikerül olcsó és biztos sikerre vezető védekezési módot kieszelni, ugy a délfranciaországi szőlők kipusztulásának ez a veszedelmes baj lesz az okozója.

Eddig hősiesen s bámulatos kitartással védekeznek ez ellen, amit legjobban bizonyít az, hogy van szőlő, melyet tavaly 14-szer permeteztek meg rézgálicz-oldattal. Armagnac környékén már a lefolyt félesztendő alatt is 6-szor permeteztek.

Pedig ha a baj esetleg még nagyobb mérvet ölt s hamarjában nem találnak biztos, olcsó védekezési módot, akkor aligha fogják a termelők győzni szőlőiket a bordeauxi keverékkel folyton védeni; mert ez a jövedelmet felemészti. Az itteni termelők, — mint akik a vizivásnak nem nagy barátjai — már most is rettegnek a jövőtől, mely őket a bor hiányának tul nem élhető csapásával fenyegeti.

(B.)

Az alvó-szemzésről.

Lapunk mult számában tett ígéretemet beváltandó, elmondom ezuttal röviden az alvó-szemzés lényegét, melyről már többször volt ugyan szó; eléggé ismeretes is; korántsem azonban annyira, mint ez, az összes oltásmódok legjobbika, azt megérdemelné.

Ismeretes, hogy alvó-szemzéssel minden gyümölcsnem egyforma sikerrel szapprítható, különösen azonban a csonthéjasok, baraczk, cseresznye, stb. oltására ez majdnem az egyedüli kielégítő sikert biztosító mód, miért is ezeknél okvetlenül foganatosítandó, ha egészséges és tartós oltványokat kívánunk nevelni. A mult alkalommal elmondottak után első teendőnk az fog lenni, hogy megszedünk annyi hajtást, a mennyit egy negyed vagy egy fél nap alatt fel birunk használni. Ha ugy hozatjuk máshonnét a szemzőhajtásokat, akkor, ha nagyobb mennyiségre van szükség: az egész ne egyszerre, hanem 4—5 napos részletekben küldesük magunknak, mert a szemzőhajtások 6—8 napnál tovább nem igen tarthatók el és megeshetik, hogy megromlanak, mielőtt felhasználhatók lettek volna. Arra nézve, hogy mennyi szemzőhajtást rendeljünk egyszerre, némi tájékozást nyújt ama ta-

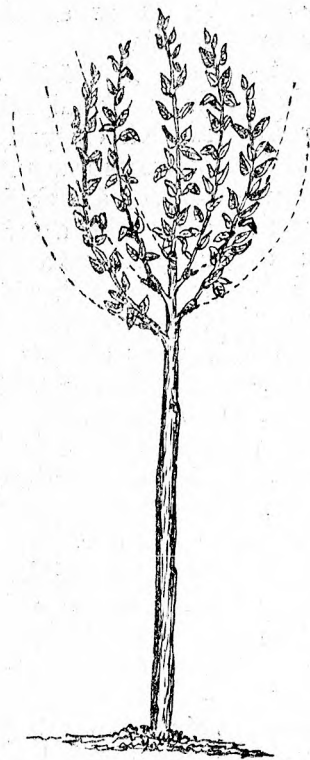
pasztalati adat, hogy egy-egy hajtáson 6—8 használható szem található és hogy egy gyakorlott szemző naponként kellő iparkodás mellett: 300—500 alanyt képes beszemezni. Ha a hozatott hajtások megérkeztek hiba nélkül, úgy azonnal felhasználhatók; ha ellenben megfonnyadtak volna, akkor alsó végükön egy friss metszést teszünk és 6—8 órára

hajtásokat nem szabad, mert feketeszínű rothadási foltokat kapnak, a midőn már fel nem használhatók.

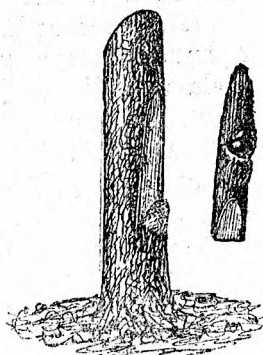
Ezen hajtások szedésénél ugyan azon általános szabályok tartandók szem előtt, a melyeket már többször felsoroltunk, hogy t. i. egészséges, termékeny és olyan fákról kell szedni, a melyeken az illető fajtát legjobban jellegző, legszebben fejlett

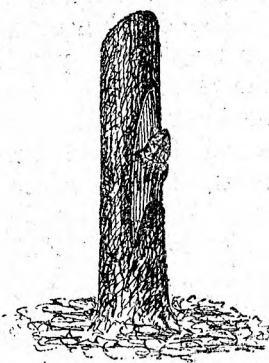
30. ábra.

33. ábra.

35. ábra.

36. ábra.

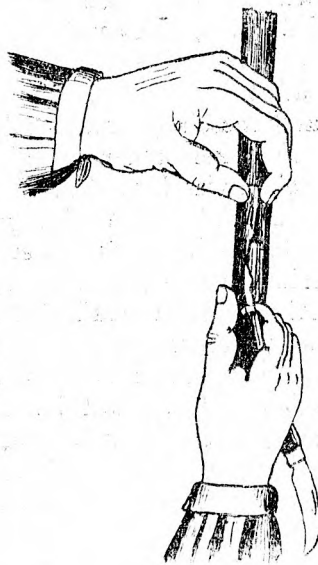
31. ábra.

32. ábra.

34. ábra.

37. ábra.

38. ábra.

egy edény hideg vízbe állítjuk, hogy nedvesztésüket helyreépíthessék, azután pedig sietni kell azokat elszemezni. Ha készletünk egy nap alatt nem volna feldolgozható, akkor ismét egy hideg pinczében nagy jégveremben tartjuk őket el akkép, hogy leterítünk egy vízbe mártott zsákot, ezen szétosztjuk a hajtásokat és egy másikkal befedjük. Vízben hosszabb időn át állani hagyni a szemző-

gyümölcsök vannak, mert egy fának összes jó és rossz tulajdonságai oltás által átöröklődnek. Többször megindokoltuk azt is, hogy fiatal oltványokról, ha ők maguk a fenemlített kivánalmaknak megfelelő fákról származnak, szemzőhajtások vagy oltóvesszők mindenkor szedhetők. A hajtások előkészítése akkép történik, hogy először is eltávolítjuk az alsó fejletlen és a felső éretlen szemek-

kel biró részeket, tulajdonképen a hajtás középső része az, a melynek szemei felhasználhatók. Ezen részen a levéllemezeket lemetszük úgy, hogy annak szárából mintegy 1 cm. hosszú szárrész megmaradjon. Mellékelt 30. számú ábránk az egészet annyira megvilágítja, hogy bővebben magyarázni felesleges. Az így előkészített hajtásokat már most, kellően becsomagolva, elszállítjuk a megrendelőnek vagy ha magunk használjuk fel, akkor azokat egy nedves ruhába göngyölve visszük a szemzés helyére. Itt első teendőnk ismét az fog lenni, hogy az illető alanyra, vagy ha egy fajtából egész sort fogunk szemezni, akkor a sor első alanyára rákötjük az illető fajta nevével ellátott jeltáblácskát. Mivel pedig a fás szemzés éppen olyan sikeres és jóval szaporább, mint a héjszemzés, ennél fogva ez utóbbit fogjuk gyakorolni. E célból először is az alany megfelelő helyén megkészítjük az ismeretes T alakú metszést, 31. ábra felváltjuk a héjat, és csak ezután metszük le mentől kevesebb fával a nemes szemet, mint azt mutatja a 32. sz. ábra.

Az alanyt vagy alacsony, tehát mentől közelebb a földhöz, — vagy magasan, koronába fogjuk szemezni; minden más helyen alkalmazott szemzés vagy oltás helytelen, ennél fogva kerülendő, mert abból egyenes törzsű fa csak ritka esetben válik. A szemzést mindenkor az alany északi oldalán végezzük, mert e helyen van legkevésbé kitéve a nemes szem a kifagyás veszélyének. Ha ismét koronamagasságban végezzük a szemzést és az alany el van ágazva, akkor annyi hajtásba rakunk szemet, hogy ha ezek megeredve a jövő tavaszon kihajtanak, a leendő koronának ezek képezzék az alapját, mint azt 33. számú ábránk mutatja.

Minden oltásnál, a szemzésnél pedig különösen is, gyorsan kell dolgozni, hogy a metszési felületek meg ne barnuljanak, mert ha ez bekövetkezik: a munka kárbaveszett, amennyiben az oxidált metszési lapok össze nem nőhetnek. Ott, hol alvószemzés idején az alanyok még nagyon nedvbe vannak, és attól lehetne tartani, hogy a szemek időelőtt életre kelnek, alkalmazható a szemzési művelet akkép is, hogy a T alakú metszést fordítva, tehát ilyen I alakban tesszük és ez esetben a nemes szemet is ennek megfelelően metszük, vagyis úgy, hogy a paizs hegyes vége és a szem felfelé nézzen, amely eljárást ismét a 34. sz. ábránk mutatja. Végül, ha ismét az alanyok nem volnának kellőleg nedvben, akkor ismét a Forkert-féle szemlapozást alkalmazzuk, melynek ábráját a 35. és 36. számú ábrák mutatják és mely lapunk 1891. évfolyamában van körülményesen leírva.

A kezdő szemzőnek nem lévén meg a kellő jártassága, gyakran okoz neki gondot a szemnek az alanyba való elhelyezése, melylyel néha hosszasan elvesződik, a mi már magában hordja a munka sikertelenségét. Egy ügyes kézfogással gyorsan és pontosan végezheti el ezt a műveletet is, mely abból áll, hogy a szemet balkeze két ujja közé fogja, a jobb kézben tartott késsel felváltja az alany egyik majd másik héjrészét és a szemet ebbe bele illesztve vigyázva tolja lefelé, a késsel nyitva

neki utat, mint azt 37. számú ábránk mutatja. A szemet elhelyezése után (lásd a 38. ábrát) most lehetőleg szorosán be kell kötni. Az alanynak vagy csak a legfelső hegyét metszük vissza, vagy egyáltalában semmit sem metszünk rajta és ezzel be van fejezve a szemzés művelete. Ha már most 15—20 nap után átnézzük szemzéseinket és a levélnyel áttetsző üveges színű, hozzá nyulva lehull, akkor a szem megeredt; ha ellenben megfeketedett és megfogva az egész szem mozog: akkor fogamzás nem jövén létre, újra be kell az alanyt egy alkalmas helyen szemezni. Mivel buja fejlődésű alanyoknál a kötelék könnyen bevágódhatik, ennél fogva, ha raffiát vagy egyéb magától ki nem pattanó köteléket használtunk, ki kell azt 20—25 nap után — néha még előbb is — bontani. Ezzel aztán a jövő év tavaszáig már nincsen lényeges teendőnk, azokat meg majd, ha Isten életünknek kedvez, akkor fogjuk elmondani.

Sikabonyi.

Közhasznu kérdések és feleletek.

138. Kérdés. Napoleon-ropogós és a Ferencz-császár cseresznyék megérdemlik-e az általános széles elterjesztést, és mily tulajdonságaiknál fogva? Ezt azért kérdezem, mivel ismeretlen fajták előtttem, és a »Gyümölcskertész«-ben közölt meggyenként tenyésztendők között sem találtam e két nevet.

139. Kérdés. A Cyprusi muskotály szőlőfajta azonos-e a Muskát dr. Robert Hoggal?

Mád.

K. K.

138. Felelet. Napoleon ropogós cseresznyéje (Bigarreau Napoleon) név alatt a Nagyhercegnő vagy Lauermaun cseresznyéje szokott előfordulni. Van azonban még egy III. Napoleon fekete ropogós cseresznyéje is (Bigarreau noir Napoleon III.), mely tényleg önálló fajta. Most tehát az a kérdés: a kettő közül melyikről van szó? Ezt gyümölcse után nem nehéz megállapítani, mert a Nagyhercegnő meg van Mádón is, ahonnet néhány év előtt meghatározásra e fajta beküldetett hozzánk. Ha ez volna, akkor valódi neve visszaállítandó, ha pedig nem ez, hanem egy jókora nagy, barnásfekete színű, kellemes ízű cseresznye, akkor az utóbbi fajta, mely szintén megérdemli a tenyésztést. Alkalom adtán közölni fogjuk ennek is az ismeretetését. Nagy-Körösről nagyon szép példányokat kaptunk e fajtából, miből az tűnik ki, hogy a homokon jól érzi magát. Hogy mikép viselkedik máshol, azt még be kell várunk, mert nálunk még kevés helyen termelik. A Ferencz császár cseresznyéje (Empereur Français) nálunk még egészen ismeretlen fajta, emiatt aztán nincs is elterjedve. Leírva is csak Thomasnál van meg. Magamnak eddig még nincsen annyi tapasztalatom róla, hogy széles elterjesztésre ajánlhatnám. Ezt egyelőre tehát mint külföldi újabb fajtát csak tanulmányozásra ajánlhatom, mert kétszeri termése után ítélve valószínű, hogy megérdemli az elterjesztést. A.

139. Felelet. A Cyprusi muskotály a dr. Hoggal nem egyenlő, hanem a Calábriai fehérrel,

Muscateo di Calábriával, a Raisin de Calabreval és a Cyprusi szagossal. Ez a fajta csak hosszú művelés mellett ad kielégítő terméseket, míg a dr. Hogg már rövid metszés mellett is bőtermő. A.

140. *Kérdés.* Erdős legelő homokomból 120 magy. hold területet barackfával szándékozom be-telepíteni. Az előkészületet annyiban megtettem, hogy minden fát és bokrot kiirtattam és most felszántva, dinnye es egyéb tavaszi vetemények vannak benne; őszre pedig rozsszal szándékozom bevetni, melynek learatása után jön a barackfa telepítés, amelyet olyképen szándékozom eszközölni, hogy a megfelelő helyeken mintegy 50—60 cm. mély és széles gödröket ásunk, azokba trágyát és jó földet teszünk, és így rakjuk bele a barackmagvakat, váltakozva őszi és sárga barackmagot. A kikelt csemetéket 1 méteres körben kapálással tisztán tartjuk és az erősebben fejlődőket alvóra beszemezzük, a gyengébbeket pedig a másik évben hajtóra. Kérdés már most: helyesen járok-e így el, számíthatok-e a fák fejlődésére forgatás nélkül és mely fajokat méltóztatik ajánlani ily nagyban való tenyésztésre? — Megjegyzem, hogy az őszi barackot egyfajta őszivel, a sárga barackot egyfajta kajszin barackkal szándékozom nemesíteni. — Hogy a mag iránt biztosítsam magamat, már az idén be akarom szerezni ha lehet; kérdem: kikelnek-e ezen magvak, ha egy évig száraz helyen tartom — vagy előnyösebb lenne-e, ha őszre sorokba elvetve egy éves korukban (alvóra szemezve) ültetnénk ki?

141. *Kérdés.* Szőlőm mellett 4 hold gazdasági gyümölcsöst szándékozom létesíteni azon célból, miszerint legyen a háznál az év minden szakában gyümölcs, — tehát mindenfélét akarok ültetni. Kérem szives megnevezését azon fajoknak, melyeket nemcsak díszül, hanem gyümölcseért is érdemes ültetni. Ezen területnek egyik része alacsony, — ide csak körtefát, vagy szilvát is lehet ültetni? *Vadkert.*

V. A.

140. *Felelet.* Ekkora terület betelepítésénél nagy körültekintéssel kell eljárni, hogy a munkának meg is legyen a kellő sikere. Épen e miatt nem tartjuk helyesnek azt, hogy a fák helyén gödröket kíván ásatni és azokat jó földdel kitölteni; mert ha ebből az elkészített földből a gyökerek kiérnek, nagyon meg fog azok növekvése csappanni. El helyett azt ajánljuk: trágyáztassa meg az egész területet ami a rozsnak is előnyére fog válni; a jövő őszszel aztán ásassa 120 cm. szélesre és 80 cm. mélyre a gödröket és a felszínig homokkal töltesse ki a gödröket. Mivel az idei barackmagvak a jövő őszig könnyen elvesztik csirázó képességüket, ennél fogva csak a jövő őszszel, illetve nyáron szerezze be azokat és a vetés idejéig tartsa őket elretegezve. Vetéskor pedig egy-egy fa helyére tegyen — 10 cm. távolságba egymástól — 3 magot. Egy mag csak kikel. Ha mindannyi kikelne, akkor beszemezteti mindannyit és egy év után a feleslegeseket eltávolítja. Így biztosan lesz mindenütt egy fája. Igaz, a sorok nem lesznek ugyan egészen egyenesek, de ez nem fog idővel szembetűnni. A szem-

zést kezdesse meg idejében, ami meg nem eredne, azt 15—20 nap mulva szemeztesse be újra; mert az nem helyes, hogy ami az egyik évben nem ered meg alvóra szemzéssel, azt a másik évben hajtóra szemezteti; mert ezek a fák, ha télen át el nem pusztulnak, a többiek nem fogják utólag. Czel-szerűbb akkor a másik évben megint alvóra beszemezni a meg nem eredteket; mert ezekből támadt fák erőteljes növekedésükkel jobban utólag érhetik a többieket. Azt nem értjük jól, hogy az őszi barackhoz minő alanyt kíván használni. Őszi barackot? Az nem való homokra, oda szilva, vagy a nyári barack alkalmas, a szilvák közül is a St. Jullien, mely mint alany szintén állandó helyére ültethető. A nyári barack fajták közül csak a Magyar legjobb és a korai magyar, amelyek csak az érésben térnek el némileg egymástól, — ajánlatos. Az őszi barack kérdése már jóval nehezebb; mert olyan fajtát, amely a homokra minden tekintetben beválnék, a mellett piacos fajta is volna: mi nem ismerünk. Épen azért azt ajánlhatom, hogy ne épen egy, hanem három fajtát válasszon és pedig egy korait pl. az Alexander korai barackját, egy középérőt, pl. a Vezerle duránczját és egy későt, aminő az Egressy és Szögi dunánczija. Megjegyzem, hogy a homokon az őszi baracknak a fája, vagy legalább is a termő rügyei gyakran elfagynak, tessék tehát ezekre a fajtákra homoki ismerőseinél bővebb adatokat beszerezni és ha lehetséges a duráncziak helyett magvaváló fajtákat választani; mert azok a piacon mindenkor keresettebbek. Az alföldi homokba alkalmas őszi barackfajták kérdése annyira fontos és még tisztázva egyáltalában nincsen, hogy ezt nyílt kérdésnek hagyva, felkérjük lapunk homokon gazdálkodó olvasóit magunk is: legyenek segítségünkre e kérdés megoldásában. Mentől többen szólnak e tárgyhoz, annál nagyobb szolgálatot tesznek a köz-
jónak. A.

141. *Felelet.* Amennyire az én csalhatatlanságra igényt nem tartó homoki tapasztalatim terjednek, házi kertje számára ajánlhatom a következő asztali gyümölcs fajtákat: a) *almák:* Astracháni piros, Nyári vajalma, Danzigi bordás, Gravensteini, Téli arany pármén, Carmeliták renetje, Török Bálint és Sárga Bellefleur; b) *körték:* Juliusi esperes, Zöld Magdolna, William-Vilmos körtéje, Avranches-i jó Lujza, Bosc kobakkörtéje, Liegel téli vajkörtéje, Diel vajkörtéje, Hardenpont téli vajkörtéje, Egri körte és Téli esperes. c) *Cseresznyék és meggyek:* Heintze korai cseresznyéje, Wood kormányzó, Nagy hercegnő, Glocker óriás cseresznyéje, Mezeli óriás, Korai májusi meggy, Eugenia császárné, Körösi meggy, fekete spanyol meggy és Hortensia királyné; d) *Nyári barackok:* Korai magyar, Magyar legjobb, Nányi-i, Ambrosia, Ananas és Holub cukorbarackja; e) *Őszi barackok:* Alexander korai barackja, Halei korai, Vezerle duránczija, Szép őrnő, Piros Magdolna, Mezőkomáromi duránczi, Sárga csodaszép; f) *szilvák:* Tarka Perdrigon, Althan ringlója, Nagy zöld ringló, Korai kedvencz, Kirke szilvája, Beszterczei musko-

tály és Áttetsző ringló. Az alacsonyabb fekvésbe a körtén és almán kívül ültethet még szilvát is, csak ne legyen vizes a terület, mert azt el nem türi egy gyümölcsfa sem. A.

142. *Kérdés.* Tisztelettel kérdem, mi a nevük a beküldött hernyóféléknek, mind a kétféle körtefáról való s mi teendő ellenük?

Fadd.

Z. G.

142. *Felelet.* Az ide érkezett kétféle rovar közül az egyik, kisebb, narancssárga színű a körtefa-levéldarázs álczája, mely fehér pókhálószerű szövedék között társasan él. E kártevő ellen részint a fészkek összeszedetése és elégetése által szokás védekezni, vagy pedig akként hogy azokat oltatlan mésszel hintik be. — A másik állat neve *Lasiocampa quercifolia*, mely azon körülménynél fogva, hogy mindenkor csak szórványosan, egyenként található, nagyobb koronájú fákra nézve nem nagy mérvben kártékony. Kártékonyága legfőképpen faiskolákban érezhető, minthogy a nagytestű hernyók a csemeték gyér levézetét lerágják. A fatörzs kérégre lapult lepkét nehezebben venni szemügyre, azért a pusztítás a feltűnő hernyók és a bábok felé irányítandó. Sch.

143. *Kérdés.* Tisztelettel kérem a beküldött szőlőbetegség nevét megnevezni s egyszersmind módot ajánlani a védekezésre. A baj tavaly permetezés után jelent meg s ennek tulajdonítottam, az idén azonban permetezés előtt volt nagy mértékben észrevehető, annyira, hogy már az elpusztulástól kell szőlőmet féltennem.

Urdomb.

V. S.

143. *Felelet.* A beküldött szőlőbetegség neve *fenésedés* vagy *foltos antraknózis* (okozója gomba *Sphaceloma ampelinum*); a hajtásokon és leveleken kívül a bogyókat is meg szokta támadni s ezért a kár olykor igen jelentékeny szokott lenni, úgy hogy a pusztításnak nyomai gyakran még a következő évben is meg szoktak látszani. A védekezés egyik módja abban áll, hogy a beteg részeket kénvirággal hintjük (külön e célra való porfujtatóval), mint azt a lisztharmat ellen szokás tenni, száraz csendes időben. Ezen eljárás a bajt beszünteti, de ha tavasszal a fiatal hajtásokon alkalmazzuk (sőt az eljárást 2 hetenként ismételve), akkor a bajnak ilyen módon elejét vehetjük. Olyan szőlőben, a hol a betegség ismételten és nagyobb mennyiségben fordult elő évenként, ott tavaszkor rügyfakadás előtt a tőkét és vesszőket kénsavval kevert rézgálicz-oldattal kenjük be (50 kgr rézgáliczot és 10 kgr kénsavat feloldva 100 liter vízben). Az így kezelt tőkék kezdetben hajtásai eleinte bágyadtabbak lesznek ugyan, de csakhamar magukhoz térnek és üdén tovább fejlődnek. Célyszerű két ízben alkalmazni ezt az eljárást, először egy hónappal a metszés előtt és másodszor közvetlenül a metszés előtt. Sch.

144. *Kérdés.* Van nekem néhány alma és egy körtéfám. Daczára annak, hogy jó istállótrágyával vannak betrágyázva, — leveleik még is sárgák. Sőt az almafák felsőbb ág hegyének levelein, az ide mellékelt minta szerint elsült részek láthatók. Én ezeket kora tavasszal bepermeteztem 2%-s rézgálicz oldattal. Később pedig dohánylugkivonattal.

145. *Kérdés.* Nagy »Magdolna« körtéimen minden évben még érésük előtt repedések mutatkoznak. Természetes állapota-e ez a gyümölcsfajnak, vagy valami betegség okozza ezt?

146. *Kérdés.* A múlt évben a peronospora már oly nagy arányokat öltött, hogy kertjeinkben még a káposzta palántákat is meglepte. Itt természetesen sem a rézgálicz oldattal, sem a dohányluggal való védekezés, nem volna tanácsos, mert ezek nagyon bevívén magukat a palánta levelek fodrai közé, az egészségre nézve, az ily védekezés veszélyessé válhatna. Kérdés tehát, miként lehetne a káposzta palántáknál felmerült peronospora ellen védekezni.

Bodmér.

Sz. B.

144. *Felelet.* A szóban forgó gyümölcsfa-levelek sárgaságát oly sokféle ok idézi elő, hogy erre nézve csak helyszini szemle után lehet — bár nem könnyen — véleményt mondani. Sárgalombúságot okozhat a talaj túlnyirkos vagy túlszáraz volta, a talajnak kedvezőtlen összetétele, a gyökéren netán élősködő szervezetek tömeges jelenléte, ezek között leginkább a gyökérpénész. Természetes, hogy emez eltérő bajok egyike megállapítottván, attól függ a védekezés módja is, mert a sárgaság egymagában számos abnormalis jelenségnek a közös symptomája.

145. *Felelet.* A körték szóban forgó repedéseit alkalmasint a *Fusicladium pyrinum* nevű gombának jelenléte okozza, mely a leveleken is — némely vidéken tömegesen — szokott károkat okozni. A beteg körték amúgy sem fejlődhetvén ki a kívánatos minőségben, czélszerű azokat megsemmisíteni.

146. *Felelet.* A káposztapalántákat alkalmasint a lisztharmatnak egyik fajtája támadta meg. Hogy biztos tanácsot adhassunk, czélszerű volna a beteg palántákból néhányat vizsgálás céljaira beküldeni. Sch.

147. *Kérdés.* Czitrom fáimon már egy év óta elődik egy a paizs tetűre emlékeztető rovar, melyet kefével szoktam gyériteni. A múlt télen azonban átment Oleanderjaimra és pedig oly nagy mértékben, hogy most a védekezésnek említett módjáról le kell mondani. Méltóztassék kérem az ide mellékelt két Oleander levélen mutatkozó élősdit meghatározni és az ellene védekezést megismertetni.

Nagy-Székelly.

L. J.

147. *Felelet.* A beküldött Nerium Oleander-leveleken csakugyan paizstetvek telepedtek meg, melyeknek tömeges jelenléte elhalványítja s elszáritja a leveleket. Tessék az összes meglepett leveleket és szárrészleteket közönséges mosószappan tömény oldatával gondosan megdörzsöltetni, mely eljárás segélyével nemcsak maguk az állatok, hanem lerakott petéik is megsemmisülnek.

Sch.

148. *Kérdés.* Áfonyából szeretnék bort készíteni; kérem annak készítés módját és beszerzési helyét velem közölni.

Pilis-Maroth.

D. M.

legközelebbi számában mutatványt fogunk hozni belőle. A megrendelések az »Athenaeum részv. társulathoz« Budapestre, (Ferencziak-tere) intézendők.

Gyümölcsfák és csemeték a bukovinai csángóknak. A bukovinai csángók lapunkban kérelmet intéztek magyar véreikhez, hogy elhagyatott kertjeik és telkeik befásítása végett csemetéket adományozzanak. Ezen kérelem eredményeként tudósít bennünket hálás köszönete kifejezése mellett Molnár János andrásfalvi vezető tanító arról, hogy a földmivelésügyi miniszter 300 gyümölcsfát, és 8000 gyümölcscsemetét a nagybányai gazdasági egyesület 512 oltványt és 1000 csemetét; H.-M.-Vásárhely városa 100 oltványt; — Szabadka polgárai 30 oltványt Thomoróczy Timót Hódasról 100 oltványt voltak kegyesek adományozni. A csemetékből Andrásfalván és Istensegitsen anyafaiskola létesített.

Zöldség konzervgyár Szegeden, Szegedről írják, hogy ott egy nagyobb, zöldség konzervgyár létesítésére egy részvény-társaság van alakulóban. A gyár felkarolná a gyümölcs konzerválását is. Nagyon örvendetes e hír; de még örvendetesebb lenne, ha a gyár tényleg és mielőbb létesülne is.

Gyenge lesz az idej szilvatermés! Ezt a hírt vesszük minden vidékről; ezt látta lapunk szerkesztője Csehország legnagyobb szilvavidékein; erről vettünk hírt Szerbiából és Boszniából. A tőzsdén az aszalt szilva ára a hírekre fel is szállt 4 frttal, a szilvaíz pedig 7 frttal.

Gyümölcs-, szőlő- és borkiállítás a Nyírségen. Folyó évi szeptember 25., 26. és 27. napján Nyíregyházán gyümölcs-, szőlő- és borkiállítás tartatik meg a Korona szálloda dísztermében. Ki lehet állítani: csemege és borszőlőket. Kosarakban nyitva, szállításra kész állapotban, tálczákon és tányérokban. Mindennemű gyümölcsöt, friss és konzervált állapotban, vagy befőzve, nyitottan, pakolva, üvegekben, tálczákon vagy tányérokban. Ő és legalább egy éves asztali, pecsenye és csemege borokat teszése szerinti alakú palaczkokban, mennyiségben és csoportosítással a kiállító elérni kívánt célja szerint. A kiállítási térdíj □ méterenkint 2 frt, kiállítási díj tányéronként és palaczkonként 10 kr. Jelentkezni lehet a Szabolcsmegyei gazdasági egyesületnél Nyíregyházán.

Pályázati hirdetés.

Az algyógyi magyar királyi állami gróf Kún Kocsárd székely földműves iskola — E. M. K. E. alapítás — igazgatósága 16 ingyenes és 4 mérsékelt fizetéses helyre, melyek f. évi október 1-én töltendők be, ezennel pályázatot hirdet. Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágában gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulók saját kis gazdaságuk okszerű kezelésére képesek, vagy nagyobb birtokban a munkák felügyelésére, vezetésére alkalmazhatók legyenek. Az ingyenes helyekre kizárólag csak a Háromszék-, Csik-, Udvarhely- és Maros-Torda vármegyei székely és a csángó községi illetőségű földműves

ifjak vétetnek fel. Az ezen helyre befogadott tanulók a teljes ingyenes oktatáson kívül, díjtalanul nyernek: étellemezést, lakást butorral és ágyruhával, fűtést, világítást, mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz szükséges tan-, kerti- és gazdasági eszközöket. Kap minden növendék ruházatra évenként 15 frtot és szorgalmához képest évenként 15 frt munkabérre is számíthat. A négy mérsékelt fizetéses helyre pályázhat bármely magyar honpolgár. Ezek minden hó 1-én étellemezésükre 9 frtot fizetnek az iskola igazgatóságánál. Az ezekre a helyekre befogadottak csupán étellemezésben részesülnek; lakásról, fűtésről, világításról stb. saját költségükön tartoznak gondoskodni. Egyebekben a beírókkal egyenlő kötelezettség alatt állanak. Mind az ingyenes, mind pedig a bejáró fizetéses ¹ rendesen csak oly a földműves osztályhoz tartozó ifjak vétetnek fel, kik katonakötelezettségüknek eleget tettek, vagy a m. kir. honvédséghez soroztattak be, vagy hadmentességet nyertek és mezői munkák végzésére ép, egészséges, erős testalkattal bírnak, mit orvosilag tartoznak igazolni. Folyamodványok f. évi augusztus 31-ig Algyógyra (Hunyadvármegye, posta helyben) a földműves iskola igazgatóságához nyújtandók be, a hol egyuttal bővebb felvilágosítás nyerhető.

Gáspár József,
igazgató.

Üzleti közös tárcza.

Pályázati hirdetés. A Kecskemét th. város közönsége tulajdonát képező 27 hold területű s díszkert, park, szőlő, gyümölcsös, rét és vetemény földből álló s gazdasági fő és mellék épületekkel, üvegházzal és meleg ágyakkal ellátott városi műkert kezelése és gondozása végett rendszeresített főkeretési állás üresedésbe jövén ezen állásnak szabályszerű választás útján leendő betöltésére ezennel pályázat nyittatik. Felhivatnak tehát mindazok, kik a fenti állást elnyerni óhajtják, hogy egyéni viszonyaik- és szakképzettségükre vonatkozó okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó 1897 évi augusztus hó 15-ik napjáig a város polgármesteri hivatalához annál is inkább nyujtsák be, mivel a kitett határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni. A városi főkertész javadalmazása a következő: 1200 frt évi fizetés, szabad lakás, a műkert évi termése, s ezen felül a műkert közelében 3-4 hold föld használata. Végül a főkertésszel kötendő szerződés részletes pontozatai a gazdasági osztályban megtudhatók. Kelt Kecskeméten 1897 évi július hó 12-ik napján tartott tanácsülésből. Kada Elek s. k. polgármester. Papp György s. k. jegyző.

A m. kir. államvasutaknál egy kertészszegédi állás üresedvén meg, arra pályázat hirdettetik. Ezen állással 250 forint évi fizetés, 100 frt lakbér és a szabályszerű ruhailletmény jár. Az állás azonnal elfoglalható. Pályázók forduljanak lapunk szerkesztőségéhez.

148. *Felelet.* Az áfonya a Kárpátok mentén tenyészik; különösen bőven van az Szepes és Árva megyében. Bor készítés céljából a teljesen érett áfonyát, melynek mintegy 5% cukortartalma és 16% savtartalma van, össze kell zúzni és minden liter zúzott gyümölcsre mintegy 1½ liter vizet kell öntenünk, melyben előzetesen 45 deka cukrot oldattunk fel. Ez által a savtartalom leszáll 6—7 ezredrészre, a cukortartalom ellenben felemelkedik 20—22 százalékra. Az erjesztés éppen úgy történik, mint a vörösborkészítésnél szokásos s midőn a zajos erjedés vége felé jár kisajtoljuk a czefrét és a mustot tovább erjesztjük. A helyesen készített áfonya bor sem élvezhető egyhamar, mert felette hűzós, fanyar és sajátszerű nem éppen kellemes mellékizű ital, de több évi iskolázás után igen izletes, szép gránát piros és tüzes, tartós fanyar vörös borra érik meg. Önként érthető, hogy több cukor alkalmazásával édeskes bort is lehetne abból készíteni. — Másik kérdésére a jövő számban felelünk meg. *Gy.*

149. *Kérdés.* Káposztáim nagyobb mennyiségben kezdenek hervadozni; a földből kihúzván ilyen beteg növényeket, gyökér helyett csomó-alakú kinövéseket találtam a földben, melyeket bátorkodom beküldeni, kérvén ennek okát és ellenszerét velem tudatni.

Budinszka.

K. J.

149. *Felelet.* A beküldött, golyvaszerűleg megvastagodott káposztagyökér — alak okozója egy ormányos-bogár (*Centorrhynchus sulcicolis*). E bogárnak lábatlan, kolbász-alakú lárvái támadják meg a fiatal gyökereket s növekedési ingert okozván, létrehozzák a szóban forgó gyökérgubacsokat. Tessék az összes beteg növényeket tövestől kiszedtetni és azokat egy helyen megsemmisíttetni, pl. elégíttetni, kívánatos továbbá ugyanazon helyen jövőben másféle növényt — tehát nem káposztát — tenyészteni. *Sch.*

Vegyes közlemények.

Személyi hírek. *Molnár István* orsz. gyüm. min. biztos 4 heti karlsbadi távolléte után hazakerült. *Angyal Dezső* kertészeti tanint. h. igazgató hosszabb külföldi tanulmányútra indult.

Újabb adomány a Bereczki emlékszoborra. E kegyeletes célra legújabbán Vadady Gergely Sárdról 3 frt 30 krt. volt szives szerkesztőségünknek beküldeni, mely összeg rendeltetési helyére küldetett át.

A budapesti vásárcsarnok gyümölcs- és zöldség-forgalmáról a hivatalos értesítő a következőket jelenti július 18-ról: »Belejövünk teljesen a nyári gyümölcs időszakába. Az eper- és málna-küldemények már csak ritkaság számba mennek, a cseresznye és meggy szinte fogytán van s e helyett a kajszin baraczk, körte s a nyári édes alma foglalja el az elárúsítók kirakatát. Már dinnye is látható több helyen s valószínűleg rövid idő múlva egész garmadákat fogunk láthatni. Általában gyümölcs-

forgalmunk a legszebb modorban indul. Meglehetősen válogatva, általában elég jól csomagolva s állandó nagy mennyiségben kerül most már piacra. Ugy látszik, e tekintetben termelőink már nagyobb jártassággal s több évi előkészülettel bírnak. Egy tekintetben azonban mégis bátrak vagyunk figyelmeztetni beküldőinket. Arra nevezetesen, hogy ha nagyobb mennyiségű árujuk van eladó, ezt már lehetőleg jó előre jelezzék; mert hatósági közvetítőinknek is kell időt engedni, hogy a nagyobb partiek jó elhelyezése iránt több felé is tájékozódhassanak. S ez áll más, egész waggon szállítmányokra nézve is. Különben gyümölcstermésünk iránt a külföld is érdeklődik. Így nagyobb mennyiségű meggy után tudakozódtak Németországból, baraczk után Olaszországból. Vasuton érkezett jul. 14-én 12418 kilogr. gyümölcs és 40561 kil. zöldség; jul. 15-én 19707 kil. gyümölcs és 13912 kil. zöldség; jul. 16-án 22509 kil. gyümölcs és 22509 kil. zöldség. Az elért árak a következők: alma kilója 14—40 kr. körtée 14—60 kr. Szilváié 10—20 kr. Cseresznyéé 10—40 kr. meggyé 16—50 kr. Kajszinbaraczké 18—50 kr. Öszibaraczké 45—90 kr. málnáié 20—40 kr. földi eperé 30—50 kr. ribiszkéé 15—30 kr. köszmétéé, 6—12 kr. sárga dinnyéé 100—150 kr. fajta és a minőség szerint.

Kedvezményes vasuti tarifa élelmiszereink kivitelének. Élelmiszerkivitelünk az utóbbi időben nagy mértékben növekedett s a közel jövőben valószínűleg még jobban fog növekedni, mert a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete már most javában szervezi a gyümölcsértékesítési szövetkezeteket, melyek a külföldön fognak piacot keresni és alapítani a magyar gyümölcs számára, melynek gyűjtését szállítását és értékesítését is magára vállalja a szövetkezet. Annál kedvezőbb, hogy a Magyar Államvasutak igazgatósága látván a baromfi (eleven és leölt állapotban), főzelék és gyümölcs, leölt vad, vaj stb. árucikkek növekvő kivitelét és e kiviteli ágak nagy fejlődésképeségét — értesülésünk szerint — jelentékeny szállítási kedvezményeket engedélyezett az élelmiszer kivitel érdekében. E szállítási kedvezmények az összes magyar államvasuti állomásra nézve érvényesek, s az esetre, ha az élelmiszerek Ausztriába küldetnek, a fuvardíj 15 százalékig, ha pedig a távolabbi külföldre mennek 20—25 százalékig emelkednek. A magyar államvasut igazgatóság úgy reméli, hogy ily módon 4—5000 vaggon élelmiszer lesz exportálható.

A szőlőművelés és borászat kézikönyve — melyet Molnár István írt — III-ik bővített kiadásban is megjelent az Athenaeum kiadóhivatalában. A 32 nyomott iv terjedelmű és 192 ábrával illusztrált mű ára 4 frt; bekötve 4 frt 80 kr. Ritka esemény a magyar szakirodalomban, hogy egy ily nagyobb szakmú három kiadást érjen el és minden esetre a mű becse és használhatósága mellett a legfényesebb bizonyíték. A mű magában foglalja az összes érdemesebb európai és amerikai szőlőfajták leírását, az amerikai szőlők telepítését és kezelését, oltványiskolák berendezését és valóságos tárháza a oenologiai modern tudnivalóknak. Lapunk

legközelebbi számában mutatványt fogunk hozni belőle. A megrendelések az »Athenaeum részv. társulathoz« Budapestre, (Ferencziek-tere) intézendők.

Gyümölcsfák és csemeték a bukovinai csángóknak. A bukovinai csángók lapunkban kérelmet intéztek magyar véreikhez, hogy elhagyatott kertjeik és telkeik befásítása végett csemetéket adományozzanak. Ezen kérelem eredményeként tudósít bennünket hálás köszönete kifejezése mellett Molnár János andrásfalvi vezető tanító arról, hogy a földmivelésügyi miniszter 300 gyümölcsfát, és 8000 gyümölcseseget a nagybányai gazdasági egyesület 512 oltványt és 1000 csemetét; H.-M.-Vásárhely városa 100 oltványt; — Szabadka polgárai 30 oltványt Thomoróczy Timót Hódasról 100 oltványt voltak kegyesek adományozni. A csemetékből Andrásfalván és Istensegitsen anyafaiskola létesített.

Zöldség konzervgyár Szegeden, Szegedről írják, hogy ott egy nagyobb, zöldség konzervgyár létesítésére egy részvény-társaság van alakulóban. A gyár felkarolná a gyümölcs konzerválását is. Nagyon örvendetes e hír; de még örvendetesebb lenne, ha a gyár tényleg és mielőbb létesülne is.

Gyenge lesz az ideai szilvatermés! Ezt a hírt veszszük minden vidékről; ezt látta lapunk szerkesztője Csehország legnagyobb szilvavidékein; erről vettünk hírt Szerbiából és Boszniából. A tőzsdén az aszalt szilva ára a hírekre fel is szállt 4 frttal, a szilvaizé pedig 7 frttal.

Gyümölcs-, szőlő- és borkiállítás a Nyírségen. Folyó évi szeptember 25., 26. és 27. napján Nyíregyházán gyümölcs-, szőlő- és borkiállítás tartatik meg a Korona szálloda dísztermében. Ki lehet állítani: csemege és borszőlőket. Kosarakban nyitva, szállításra kész állapotban, tálczákon és tányérokban. Mindennemű gyümölcsöt, friss és konzervált állapotban, vagy befőzve, nyitottan, pakolva, üvegekben, tálczákon vagy tányérokban. Ő és legalább egy éves asztali, peccsenye és csemege borokat teszése szerinti alaku palaczkokban, mennyiségben és csoportosítással a kiállító elérni kívánt célja szerint. A kiállítási térdíj □ méterenkint 2 frt, kiállítási díj tányéronként és palaczkonként 10 kr. Jelentkezni lehet a Szabolcsmegyei gazdasági egyesületnél Nyíregyházán.

Pályázati hirdetés.

Az algyógyi magyar királyi állami gróf Kún Kocsárd székely földműves iskola — E. M. K. E. alapítás — igazgatósága 16 ingyenes és 4 mérsékelt fizetéses helyre, melyek f. évi október 1-én töltendők be, ezennel pályázatot hirdet. Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágában gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulók saját kis gazdaságuk okszerű kezelésére képesek, vagy nagyobb birtokban a munkák felügyelésére, vezetésére alkalmazhatók legyenek. Az ingyenes helyekre kizárólag csak a Háromszék-, Csik-, Udvarhely- és Maros-Torda vármegyei székely és a csángó községi illetőségű földműves

ifjak vétetnek fel. Az ezen helyre befogadott tanulók a teljes ingyenes oktatáson kívül, díjtalanul nyernek: ételmezést, lakást butorral és ágyruhával, fűtést, világítást, mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz szükséges tan-, kerti- és gazdasági eszközöket. Kap minden növendék ruházatra évenként 15 frtot és szorgalmához képest évenként 15 frt munkabérre is számíthat. A négy mérsékelt fizetéses helyre pályázhat bármely magyar honpolgár. Ezek minden hó 1-én ételmezésükre 9 frtot fizetnek az iskola igazgatóságánál. Az ezekre a helyekre befogadottak csupán ételmezésben részesülnek; lakásról, fűtésről, világításról stb. saját költségükön tartoznak gondoskodni. Egyebekben a belakó tanulókkal egyenlő kötelezettség alatt állanak. Mind az ingyenes, mind pedig a bejáró fizetéses helyekre rendszeresen csak oly a földműves osztályhoz tartozó ifjak vétetnek fel, kik katonakötelezettségüknek eleget tettek, vagy a m. kir. honvédséghez soroztattak be, vagy hadmentességet nyertek és mezői munkák végzésére ép, egészséges, erős testalkattal bírnak, mit orvosilag tartoznak igazolni. Folyamodványok f. évi augusztus 31-ig Algyógyra (Hunyadvármegye, posta helyben) a földműves iskola igazgatóságához nyújtandók be, a hol egyuttal bővebb felvilágosítás nyerhető.

Gáspár József,
igazgató.

Üzleti közös tárcza.

Pályázati hirdetés. A Kecskemét th. város közönsége tulajdonát képező 27 hold területű s díszkert, park, szőlő, gyümölcsös, rét és vetemény földből álló s gazdasági fő és mellék épületekkel, üvegházzal és meleg ágyakkal ellátott városi műkert kezelése és gondozása végett rendszeresített főkeretesi állás üresedésbe jövén ezen állásnak szabályszerű választás útján leendő betöltésére ezennel pályázat nyittatik. Felhivatnak tehát mindazok, kik a fenti állást elnyerni óhajtják, hogy egyéni viszonyaik- és szakképzettségükre vonatkozó okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó 1897 évi augusztus hó 15-ik napjáig a város polgármesteri hivatalához annál is inkább nyujtsák be, mivel a kitett határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni. A városi főkertész javadalmazása a következő: 1200 frt évi fizetés, szabad lakás, a műkert évi termése, s ezen felül a műkert közelében 3—4 hold föld használata. Végül a főkertésszel kötendő szerződés részletes pontozatai a gazdasági osztályban megtudhatók. Kelt Kecskeméten 1897 évi július hó 12-ik napján tartott tanácsülésből. Kada Elek s. k. polgármester. Papp György s. k. jegyző.

A m. kir. államvasutaknál egy kertészsegédi állás üresedvén meg, arra pályázat hirdettetik. Ezen állással 250 forint évi fizetés, 100 frt lakbér és a szabályszerű ruhailletmény jár. Az állás azonnal elfoglalható. Pályázók forduljanak lapunk szerkesztőségéhez.

Kerestetik egy jó bizonyítványokkal bíró kertészsegéd az istvántelki kertészethez (u. p. Rákos-Palota). Fizetés havi 15 frt és ellátás. Az állás azonnal elfoglalható.

Kerestetik egy kertész, ki a konyhakertészetet és némileg a szőlőgyermekészetet is érti. Ajánlkozások bizonyítvány-másolatokkal, báró Kemény Béla urhoz Szent-Erzsébetre (u. p. Héjasfalva) küldendők be. Az állás azonnal elfoglalható.

Egy ügyes kertmunkást keres báró Radosovich S. földbirtokos Szácul-on (per Lugos), ki egy kertet rendben tartani és méhészetet kezelni képes. Évi fizetése 200 frt, tűzifa és egy kis kertnek szabad használata. Az állás azonnal elfoglalható.

Kertmunkás kerestetik, ki a konyha- és gyümölcskertészetben jártas és szorgalmas. Járandóságai: egy szoba, konyha, pincze és istállóból álló lakház használata; évi 240 frt fizetés, a gyümölcsös fütermése; és esetleg az eladott terményekből jelentékeny százalék. Az állás a kertészlak elköszültekor, szeptember elején elfoglalandó. Ajánlatok Szabó Norbert kanonokhoz Szatmárra küldendők.

Állást keres egy vinczellérképezdét végzett fiatal ember, ki a szőlőművelés-, gyümölcstermelés és konyhakertészetben jártas. Állását csak november elején foglalhatja el. Czime »Kovács Géza« név alatt megtudható a szerkesztősnél.

Állást keres egy gyakorlati kertész ki a kertészet minden ágában, sőt a hajtásban is teljesen jártas. Jelenleg nagyobb kertészetet és 30 holdas parkot kezel. Beszél németül és magyarul. Alomását október 1-én foglalhatja el. Czime: Sch. E. U. K. P. jegy alatt megtudható a szerkesztőségben.

Csemegeszőlő-, alma- és szőlővessző eladás. Gróf Zselénszky Róbert szőlőtelepeiről különböző fajú csemegeszőlő és téli alma úgy kisebb mint nagyobb mennyiségben lesz aug. 25—szept. 25-éig eladó. Ugyanott őszi és tavaszi szállításra sima és gyökeres európai és amerikai szőlővessző rendelhető meg, továbbá nagy mennyiségű fás és zöld oltvány jutányos árak mellett. Előjegyzéseket elfogad és bővebb felvilágosításokat ad Fazekas Dénes uradalmi szőlőkezelő Baracsán u. p. Paulis (Aradm).

Eladó szemző-vesszők és szamócza-tövek. Teleki János faskola-tulajdonosnál Balaton-Henyén, u. p. Köves-Kálla, megrendelhetők szemző-vesszők darabonként 5 krajczárjával az alma, körte, szilva, cseresznye, meggy, kajszinbaraczk, mandula, birs, török szeder, lasponya, ribizke és köszméte fajtákból. Szamócza-tövek 30 legjobb fajtában száza 3 frtéért. Arjegyzéket kívánatra ingyen küld.

Szerkesztői üzenetek.

Ny. L. urnak, *Aranyos-Maróthon.* A beküldött szőlőfürtöket a lisztharmat (*Uncinula spiralis* = *Oidium Tuckeri*) támadta meg; jó lett volna ellené már június hónap folyamán kénporozással védekezni, de még most is czélszerű és tanácsos ezt megeselekedni, nehogy a betegség tovább terjedjen.

B. L. urnak, *Kocsuba.* Cs. *K.* urnak, *Sz.-Somlyó.* Magánlevelet irtunk.

Sz. M. urnak, *Pottendorf.* *G. A.* urnak, *Szada.* *G. A.* urnak, *M.-Vásárhely.* *F. G.* urnak, *Szarvas.* *V. G.* urnak, *Sárd.* *Cz. M.* urnak, *N.-Szalonta.* *U. M.* urnak, *Szász-Sebes.* *B. J.* urnak, *Félegyháza.* A szőlőművelési káték megküldettek.

V. F.-né urnőnek, *Gyoma.* A kárt a szőlőben a szőlőmoly hernyója (*Cochylis ambiguella*) okozta. Ezeket nehéz irtani; de kitarással annyira lehet őket pusztítani, hogy kártételük számba nem jó. Irtása legjobban és legkevesebb költséggel május végével, június elejével, úgy történhetik, ha egy széles cseréptálba állítunk egy befőttes üveget s ennek tetejébe vízre olajt öntvén mécsbelet teszünk az olajra s éjjelre meggyújtjuk; a tálat is majdnem színig töltjük vízzel s néhány csepp olajat avagy almaethert öntünk fel-színére. Ily mécseset lehet több helyre felállítani s reggelenként a sok beleesett lepkét ki kell a tálból önteni és újra elkészíteni. Miután a második ivadék húsvörösszínű hernyó most majd a bogyók között tartózkodik, czélszerű augusztus elején kis ollóval a megtámadt bogyókat kiszedni és forró vízbe dobni.

B. P. urnak, *H-M-Vásárhely.* A beküldött korai körte »Juliusi Esperes«.

K. K. urnak, *Mád.* *V. A.* urnak, *Vadkert.* *Z. G.* urnak, *Fadd.* *V. S.* urnak, *Urdomb.* *Sz. B.* urnak, *Bodmér.* *L. J.* urnak, *N.-Székely.* *K. Z.* urnak, *Budinszka.* *D. M.* urnak, *P.-Maróth.* Kérdéseikre mai számunkban találják meg a választ.

K. E. urnak, *Kecskemét.* *T. J.* urnak, *Bpest.* *B. K. B.* urnak, *Sz.-Erzsébet.* *Sz. N.* urnak, *Szathmár.* *K. G.* urnak, *Eger.* *Sch. E.* urnak, *Pázmánd.* *F. D.* urnak, *Baracska.* Mai üzleti tárczánkban közöltük.

A. D. urnak, *Eger.* Olyan ampelographiai mű, melyben a főbb szőlőfajták levelei mind le lennének rajzolva, nem létezik semmiféle nyelven. A most megjelent Molnárféle nagy mű harmadik kiadásában le vannak rajzolva a levél-typusok s ezekhez viszonyítva vannak leírva az összes főbb európai és amerikai fajták. Ez utóbbiak fontosabbjainak levelei mégis le lettek rajzolva, hogy az olvasó a fajta valóságáról meggyőződhessek. Vannak ugyan igen szép francia művek, melyekben a színes fürt mellett a levelek is lefestvék; de e művek leginkább a főbb francia fajtákra és nem a mieinkre vonatkoznak. Ilyen mű pl. H. Marés »Le cepages principaux etc.« vagy pedig a Mas et Vialla »Le Vignoble« című 300 frankos munkája.

K. L. urnak, *Nyir-Bogát.* Hogy az idén a permetezésnek a *Peronospora* ellen nincs meg a kívánt eredménye, az főleg az esős időjárásnak tulajdonítandó, mely a permetet csakhamar lemossa. Többször kell tehát az idén permetezni, mint más években és esőzés után — ha az a friss permetet levitte volna — meg kell az eljárást ismételni is. A permetezés hatására mindenestre befolyással van a rézgálic minősége is; ez okból melegen ajánlom, miszerint rézgálic szükségletüket, vagy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél (Budapest, Alkotmány-utca), vagy pedig az Chemische Fabrik-nál Aussig a/d. Elbe szerezzék be; amidőn tiszta és jutányos áru rézgálicot fognak kapni. A rézgálicot megvizsgálni minőségére nem egyszerű dolog és szakavatott vegyész képes csak ezen vizsgálatra.

B. A. urnak, *Kis-Orosz.* *B. B.* urnak, *N.-Káta.* *L. M.* urnak, *T.-Ujfalú.* Jövő számban fogunk válaszolni.

L. G. urnak, *Nagyar.* A Candeo-féle olasz gép Schwarz József és társánál, Budapesten (Váci-körút 26. sz.) kapható.